

כל מה שרצית לדעת על קבלת מענק "מס הכנסה שלילי"

בשנת 2009 - שכירים ועצמאים

מהו "חוק מס הכנסה שלילי"?

ב- 27 בדצמבר 2007 נחקק החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים – חוק "מס הכנסה שלילי".

מטרות החוק, בין היתר, הינן להוות כלי לתמרוץ השתתפות עובדים בשוק העבודה, להגדיל את הכנסתם הפנויה של העובדים ברמות השכר הנמוכות, ולצמצם את הפערים הכלכליים.

על מי חל "חוק מס הכנסה שלילי"?

- **בשנת 2008** (לגבי תביעות בעד חודשי עבודה בשנת המס 2007) חל החוק על "עובד" (שכיר) שהוא תושב "אזור שילוב" בלבד (כמפורט להלן).
- **בשנת 2009** (לגבי תביעות בעד חודשי עבודה בשנת המס 2008) יחול החוק על "עובד" (שכיר) ו/או "עצמאי" שהוא תושב "אזור שילוב" בלבד.
- **משנת 2010** ואילך (לגבי תביעות בעד חודשי עבודה בשנת המס 2009 ואילך) יחול החוק על כל "עובד" (שכיר) ו/או "עצמאי" ללא תלות במקום מגוריו.

שנה*	2008	2009	2010
אוכלוסייה			
שכירים	ב"אזורי שילוב" בלבד	ב"אזורי שילוב" בלבד	בכל הארץ
עצמאים	החוק לא חל	ב"אזורי שילוב" בלבד	בכל הארץ

* שנת הגשת התביעה

מי נחשב תושב "אזור שילוב"?

תושב אזור שילוב – הינו מי שכתובת מגוריו, בשנה שבגינה נתבע המענק לפי מרשם האוכלוסין, כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה - 1965, הינה ביישובים הבאים: ירושלים, אשקלון, שדרות, נצרת, נצרת עילית, עין מאהל, באקה-גית, משמרות, עין עירון, ערעה, כפר פינס, כפר קרע, אור עקיבא, חדרה, פרדס חנה - כרכור, מועצה מקומית בסמ"ה (מועוויה, ברטעה ועין א-סאלה), נתניה.

מי זכאי לקבל מענק בשנת 2009?

רשאי לתבוע את המענק בשנת 2009 **"עובד" (שכיר) ו/או "עצמאי" שבשנת המס 2008 עמד בכל** ארבעת התנאים הבאים:

1. אם הינך "עובד" (שכיר) ו/או "עצמאי" ומלאו לך **23 שנים** ויש לך ילדים או שמלאו לך 55 שנים ומעלה, גם ללא ילדים, והיתה לך הכנסת עבודה ו/או הכנסה מעסק ומשלח יד בשנת המס 2008.

הבהרות:

"עובד" - יחיד שהוא **תושב ישראל**, שמלאו לו **23 שנים** ושהייתה לו **הכנסת עבודה**, בשנת המס 2008, **למעט** המקרים הבאים:

(א) העובד קיבל הכנסת עבודה מקרובו (קרובו = בן זוג, אח, אחות, הורה, הורי הורה, צאצא וצאצאי בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה).

(ב) העובד קיבל הכנסת עבודה מחבר בני אדם שהיחיד או קרובו הם בעלי שליטה בו.

"הכנסת עבודה" – משכורת, הכנסות מעבודה **במשק בית** וכד', ובכלל זה כל טובת הנאה שקיבל העובד ממעבידו.

בגדר טובות הנאה נכללים, תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו, לרבות תשלומים בשל אחזקת רכב או טלפון, נסיעות לחוץ לארץ או רכישת ספרות מקצועית או ביגוד, שווי שימוש ברכב או במכשיר סלולארי (רדיו, טלפון נייד), שהועמד לרשותו של העובד וכדומה.

כל זאת, למעט הכנסת עבודה שניתן לראותה כ"הכנסה נוספת" כמפורט בהמשך או כהכנסה כמפורט בחוק (לדוגמא: קצבה המשתלמת לעובד בשל נכותו או בשל אובדן כושר עבודתו).

"עצמאי" – יחיד תושב ישראל שהיתה לו **הכנסה מעסק או משלח יד** בשנת המס 2008.

"הכנסה מעסק ומשלח יד" – השתכרות או ריווח מכל עסק או משלח יד שעסקו בו תקופת זמן כלשהי, או מעסקה או מעסק אקראי בעל אופי מסחרי, **לאחר הניכויים** שהותרו ממנה לפי כל דין - למעט ניכויים המצוינים בחוק (לדוגמא: ניכויים בשל תשלומים לקרן השתלמות לעצמאים, בשל תשלומים לביטוח לאומי וכיצ"ב) **ולפני קיזוזים** (הפסדים) **ופטורים** שהותרו ממנה לפי כל דין.

"ילד" – מי שטרם מלאו לו 19 שנים במהלך שנת המס שבשלה נתבע המענק.

לדוגמא: לגבי בקשה המוגשת בשנת 2009 - בגין הכנסת עבודה בשנת המס 2008, נדרש שעד ליום **31.12.08** טרם מלאו לילד 19 שנה.

2. במועד כלשהו במהלך שנת המס 2008, מעבר לדירת מגורים יחידה, **לא** היה בבעלותך או בבעלות בן-זוגך או בבעלות ילדך התלוי בך כלכלית, ביחד או לחוד, **זכות במקרקעין** (כגון: דירה, חנות, מגרש וכדומה), בין בישראל ו/או מחוץ לישראל, שחלקכם בזכות **עולה** על 50%.

3. בשנת המס 2008 היית "תושב איזור שילוב" (כמפורט לעיל).

4. לגבי "עובד" (שכיר): התוצאה המתקבלת מחלוקת סך כל "הכנסת העבודה" בשנת המס 2008, במספר חודשי העבודה שלך בפועל באותה שנה – גבוהה מ- 1,810 ₪ ונמוכה מ- 5,367 ₪ אם יש לך ילד אחד או שניים, או שגילך 55 שנים ומעלה גם ללא ילדים, או גבוהה מ- 1,810 ₪ ונמוכה מ- 5,895 ₪ אם יש לך שלושה ילדים או יותר.

מהם התנאים לקבלת המענק ?

1. על מנת לקבל את המענק נדרשת הגשת תביעה (כמפורט בהמשך העלון). את התביעה לקבלת מענק בגין הכנסת עבודה ו/או הכנסה מעסק ומשלח יד בשנת המס 2008, עליך להגיש לכל המאוחר עד ליום ה- 30 בספטמבר 2009.
2. "עצמאי" ו/ או "עובד" (שכיר) החייב בהגשת דו"ח למס הכנסה או שכן זוגו חייב בהגשת דו"ח כאמור – הוגש הדו"ח השנתי עד לתאריך 31 במאי 2009.
3. הוגש על ידי המעביד דו"ח 126/856 "מקוון" עד לתאריך 30 באפריל 2009.

כיצד יש להגיש תביעה ?

1. לשם הגשת תביעה, עליך להגיע באופן אישי לאחד מסניפי הדואר הנמצא ב"אזור שילוב", ולהצטייד בתעודות זהות והעתק המחאה או אישור רשמי מהבנק המעיד על ניהול חשבון בנק על שמך, אליו הינך מעוניין שיועבר המענק. שים לב: התביעה היא אישית ואין שום אפשרות להגיש תביעה עבור אדם אחר, גם לא תוך הצגת תעודה מזהה של אותו אדם ו/או ייפוי כוח ו/או כל מסמך אחר המעיד על זכותו לייצוג.

הגשת התביעה אינה כרוכה בתשלום!

2. בסניף הדואר עליך להזדהות בפני פקיד הדואר ולתת את הפרטים הבאים:
 - מס' מעסיקים (לרבות מעסיקים במשק בית) שהיו לך ולבן/בת זוגך בשנת המס 2008.
 - האם עבדת כ"עצמאי" בשנת המס 2008.
 - כתובת למשלוח דואר.
 - פרטי חשבון בנק אליו יועבר המענק.
3. בסיום מילוי כל הפרטים שצוינו לעיל, פקיד הדואר ידפיס את כל הפרטים על גבי טופס התביעה (ראה דוגמה של טופס התביעה בעמוד האחרון).

הטופס יכלול שני חלקים הניתנים להפרדה :

- **החלק העליון** של הטופס ישאר בידי התובע ויהווה אישור קבלה על הגשת התביעה לקבלת המענק כשהוא כולל את מס' התביעה, תאריך הגשת התביעה, שנת המס בגינה הוגשה התביעה, וחלק מנתוני התביעה.
כמו כן, פרטים על מס' הטלפון של המוקד הטלפוני ופרטי אתר האינטרנט של רשות המסים.

יש לשמור על טופס התביעה לשם קבלת מידע.

במוקד השירות הטלפוני במספר: 4954* (כוכבית מסים), 1-222-4954 או 5656400 - 02.
מספר התביעה המודפס על גבי הטופס, ישמש לצורך הזדהות לקבלת מידע במוקד השירות הטלפוני.

- **החלק התחתון** ישאר בידי פקיד הדואר וישמש כטופס הצהרה אשר יכיל את כל נתוני התביעה לקבלת מענק ונתוני הפונה כמפורט לעיל וההצהרה כפי שמופיעה בטופס התביעה.
על חלק זה יחתים פקיד הדואר את הפונה על **נכונות הפרטים** ועל עמידה בתנאי הזכאות לקבלת המענק.

4. אם הגשת תביעה למענק, ומסרת בה ידיעה כוזבת בנוגע לכל דבר או עניין המשפיעים על זכאותך למענק, הינך עובר עבירה פלילית, שדינה עד שנת מאסר.
בנוסף, לא תהא זכאי לקבלת מענק בשנה שבשלה נתבע המענק וכן במשך שנתיים נוספות.

כיצד נבדקת הזכאות וכיצד נקבע גובה המענק ?

1. לאחר הגשת התביעה בסניף הדואר, בודקת רשות המסים באופן ממוחשב האם הנך עומד בתנאי הזכאות, כגון: מצב אישי (גיל + מס' ילדים) מקום מגורים, בדיקת נדל"ן ועוד.
אם הנך עומד בתנאי הזכאות, יחושב גובה המענק.
2. הבדיקה מתבצעת תוך הצלבת המידע עם דוחות המידע שהתקבלו על ידי המעסיקים/המנכ"ם, נתוני המוסד לביטוח לאומי, הדו"ח השנתי שהוגש למס הכנסה (במקרים הרלוונטיים) ועוד.
שים לב: אם הינך שכיר, שמעסיקך לא הגיש דו"ח 126 כאמור, הרי שעל מנת שלא לעכב את הטיפול בתביעתך, תועבר אליך פנייה להשלמת פרטים חסרים (לדוגמה: טופס 106).
3. רשות המסים תקבע עד תום 90 ימים ממועד הגשת התביעה או עד ה- 15 ביולי של שנת 2009, **לפי המאוחר**, את זכאותך למענק ואת סכום המענק.
מועד הגשת התביעה יחשב כמועד בו הוגשה התביעה במלואה, ובכלל זה הגשת מסמכים נוספים במידת הצורך, למשל בהתאם לדוגמה שצוינה בסעיף 2 לעיל.
4. רשות המסים רשאית, ביוזמתה או לפי דרישתך לתקן את קביעתה כאמור, בתוך שלוש שנים מיום שניתנה, אם נתגלו עובדות חדשות או נמצא כי נפלה טעות בקביעת המענק.

מה יהיה סכום המענק המתקבל ?

1. סכום המענק לו אתה זכאי מושפע מהכנסת העבודה, הכנסות מעסק ומשלח יד, ומהכנסות נוספות שלך (שאינן ממשכורת) וכן מהכנסות בן הזוג מעבודה, מעסק ומשלח יד והכנסות נוספות. כמו כן, ממספר ילדיך וגילך.

2. דוגמאות :

מגיש תביעה שיש לו שלושה ילדים לפחות

סכום המענק החודשי המגיע (₪)	גובה ההכנסה החודשית הממוצעת (₪)
0	0-1,810
100	1,811
145	2,000
262	2,500
420	3,140 – 4,190
347	4,500
230	5,000
20	5,894
0	5,895 ומעלה

מגיש תביעה שיש לו ילד אחד או שני ילדים אן,

שמלאו לו 55 שנה ומעלה (גם ללא ילדים)

סכום המענק החודשי המגיע (₪)	גובה ההכנסה החודשית הממוצעת (₪)
0	0-1,810
70	1,811
101	2,000
181	2,500
290	3,140 – 4,190
219	4,500
104	5,000
20	5,366
0	5,367 ומעלה

יודגש, כי הסכומים שבטבלה נכונים לפי המדד הידוע ב- 1.6.2008 ויעודכנו ב- 1.6.2009, בהתאם להוראות החוק.

כמו כן, סכומי המענק לעיל, נכונים למי שיש לו שיש לו הכנסת עבודה ו/או מעסק ומשלח יד בלבד ואין לו הכנסות נוספות (שאינן ממשכורת, מעסק ומשלח יד) כהגדרתן בחוק. לאור העובדה שהמענק מתייחס להכנסות הכוללות של משק הבית כולל שני בני הזוג, הרי ש"הכנסה נוספת" של מגיש התביעה או הכנסות של בן/בת הזוג מעבודה, מעסק, ממשלח יד או מהכנסות נוספות, עלולה לגרום להקטנת גובה המענק (כמפורט להלן).

3. אם שולם לך מענק בסכום הנמוך מסכום המענק שאתה זכאי לו, ישולם לך הסכום החסר, כשהוא נושא הפרשי הצמדה וריבית. אם שולם לך מענק בסכום העולה על סכום המענק שאתה זכאי לו, תידרש להחזיר את הסכום ששולם לך ביתר, תוך 90 ימים מיום שקיבלת את הדרישה להחזר, בתוספת הפרשי הצמדה.

מהם המקרים בהם יפחת המענק ?

1. גובה המענק מושפע מ"הכנסה נוספת" (שאינה הכנסת עבודה) וגם מהכנסות בן זוגך. אם יש לך "הכנסה נוספת" או שלבן זוגך יש הכנסה ממשכורת, מעסק ומשלח יד ו/או ה"הכנסה נוספת", גובה המענק יפחת בהתאם לגובה ההכנסות האמורות.
2. "הכנסה נוספת": נחשבת אחת מההכנסות הבאות:
 - קצבה שהיא הכנסה לפי סעיף 2(5) לפקודת מס הכנסה (לדוגמה: פנסיה).
 - למעט קצבה המושלמת לעובד בשל נכות, אובדן כושר עבודה או מות בן/בת הזוג.
 - גמלת נפגעי עבודה ו/או נפגעי תאונות המשולמת ע"י המוסד לביטוח לאומי.
 - תשלום או הכנסה אחרים שייקבעו ע"י שר אוצר (טרם נקבע).
3. **סימולאטור** לבדיקת הזכאות וחישוב המענק המגיע, פרטים נוספים על אופן החישוב של גובה המענק (בצירוף דוגמאות) ניתן לראות באתר האינטרנט של רשות המסים שכתובתו www.mof.gov.il/taxes.

כיצד יתקבל המענק ?

1. "עובד" (שכיר) - אם הינך "עובד" (שכיר) אן שהינך "עצמאי" שיש לו גם הכנסת עבודה חודשית ממוצעת מעל 1,810 ₪:
 - הוגשה תביעה עד יום 31 במרס 2009, ישולם המענק בארבעה תשלומים שווים במועדים אלה: 15 ביולי 2009, 15 באוקטובר 2009, 15 בינואר 2010 וב- 15 באפריל 2010.
 - הוגשה תביעה עד יום 30 ביוני 2009, ישולם המענק בשלושה תשלומים שווים במועדים אלה: 15 באוקטובר 2009, 15 בינואר 2010 וב- 15 באפריל 2010.
 - הוגשה תביעה עד יום 30 בספטמבר 2009, ישולם המענק בשני תשלומים שווים במועדים אלה: 15 בינואר 2010 וב- 15 באפריל 2010.
 2. "עצמאי" - אם הינך עצמאי, סכום המענק יקוזז כנגד המס שאתה חייב בו בשל הכנסה מכל מקור שהוא, לרבות שבח, בשנת 2009 ויתרת המענק שלא נוצלה ניתן יהיה לקזזה במשך שלוש שנות המס הבאות (2010, 2011 ו- 2012). יתרת המענק שלא ניתן היה לקזזה בארבע שנות המס האמורות, תשולם בשנה החמישית בניכוי 25% מסכום היתרה.
- לדוגמה: עצמאי שהגיש תביעה לקבלת מענק עבור שנת המס 2008 ונמצא זכאי למענק בסך של 5,000 ₪, יוכל לקזז את סכום המענק כנגד המס שהוא יהיה חייב בו החל מדו"ח שיוגש לשנת המס 2009, ובשלוש שנות המס הבאות, כלומר, 2010, 2011 ו- 2012.
- במידה שלא נוצל כל סכום המענק כזיכוי ממס בשנות המס האמורות (לדוגמה: נוצלו 3,000 ₪ בלבד), ישולם 1,500 ₪ (לאחר ניכוי של 25% מהיתרה שלא נוצלה 2,000 ₪) לחשבון הבנק של התובע ב- 15 ביולי 2013.

כיצד ניתן לערער על קביעת הזכאות ?

1. הינך רשאי להגיש **השגה** על ההחלטה בנוגע לקביעת הזכאות. על ההשגה להיות מנומקת ובכתב, ויש להגישה תוך 30 ימים מיום שנמסרה הקביעה, לפקיד השומה הקרוב למקום מגוריך.
2. במידה ואינך מסכים עם ההחלטה לגבי ההשגה שהגשת, אתה רשאי **לערער** עליה בפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריך.